

Rozhodnutí Nejvyššího soudu SSR ze dne 23.09.1971, sp. zn. 1 To 121/71, ECLI:CZ:NS:1971:1.TO.121.1971.1

Číslo: 19/1972

Právní věta: K rozlišování trestného činu lúpeže podľa § 234 odst. 1 Tr. zák. a trestného činu rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst. 1 písm. a) Tr. zák., event. krádeže podľa § 247 odst. 1 Tr. zák. Neočekávané vytrhnutie veci z ruky ešte nie je násilím v zmysle § 234 odst. 1 Tr. zák. a preto privlastnenie si veci z majetku v socialistickom vlastníctve alebo cudzej veci tým, že sa jej páchatel zmocní týmto spôsobom, ešte nie je lúpežou podľa § 234 odst. 1 Tr. zák. Za násilie v zmysle § 234 odst. 1 Tr. zák. by však už bolo treba považovať také počínanie páchatela, pri ktorom páchatel prekonáva odpor napadnutého napr. tým, že vecou myká. /1/

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 23.09.1971

Spisová značka: 1 To 121/71

Číslo rozhodnutí: 19

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Krádež, Loupež, Rozkrádání majetku v socialistickém řízení

Předpisy: 140/1961 Sb. § 9 odst. 2

§ 132 odst. 1 písm. a

§ 234 odst. 1

§ 247 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 19/1972 sb. rozh.

K rozlišování trestného činu lúpeže podľa § 234 odst. 1 Tr. zák. a trestného činu rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst. 1 písm. a) Tr. zák., event. krádeže podľa § 247 odst. 1 Tr. zák.

Neočekávané vytrhnutie veci z ruky ešte nie je násilím v zmysle § 234 odst. 1 Tr. zák. a preto privlastnenie si veci z majetku v socialistickom vlastníctve alebo cudzej veci tým, že sa jej páchatel zmocní týmto spôsobom, ešte nie je lúpežou podľa § 234 odst. 1 Tr. zák. Za násilie v zmysle § 234 odst. 1 Tr. zák. by však už bolo treba považovať také počínanie páchatela, pri ktorom páchatel prekonáva odpor napadnutého napr. tým, že vecou myká. 1)

(Rozhodnutie Najvyššieho súdu SSR z 23. 9. 1971 sp. zn. [1 To 121/71.](#))

Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo 6. 7. 1971 sp. zn. 1 T 16/71 bol mladistvý A. K. uznaný vinným z trestného činu rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve spolupáchatelstvom podľa § 9 odst. 2, § 132 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. c) Tr. zák. a odsúdený podľa § 132 odst. 2 Tr. zák. za použitia § 79 odst. 1 Tr. zák. na trest odňatia slobody v trvaní dva a pol roka nepodmienečne. Pre výkon trestu bol podľa § 81 odst. 1 Tr. zákona zaradený do nápravno-výchovného ústavu pre mladistvých. Zároveň súd vyslovil aj prepadnutia veci, a to jedného tranzistorového magnetofónu s príslušenstvom.

Skutok, v ktorom krajský súd videl uvedený trestný čin, spočíval v tom, že mladistvý 23. 12. 1970 asi o 18.30 hod. po predchádzajúcom dohovore s mladistvým B. I. sa pred blokom domu 48/I na Kukučínovej ulici v Dunajskej Strede zmocnil peňazí pochádzajúcich z dennej tržby predajne Jednota, spotrebné družstvo v Dunajskej Strede tak, že pracovníčke tejto organizácie A. K., ktorá odnášala dennú tržbu do ŠBČS, vytrhol odzadu spod pazuchy pravej ruky pokladničku s obsahom 39 700 Kčs a po odcudzení peňazí z miesta činu ušiel.

Odvolyvanie krajského prokurátora proti tomuto rozsudku Najvyšší súd SSR podľa § 256 Tr. por. zamietol.

Z odôvodnenia:

Pri svojich skutkových zisteniach vychádzal krajský súd z doznania obžalovaného v prípravnom konaní i na hlavnom pojednávaní. Mal takto za preukázané, že obžalovaný K. i odsúdený I. sa dohodli, že odcudzujú peniaze pochádzajúce z dennej tržby predajne Jednoty LSD v Dunajskej Strede. Tento cieľ sa rozhodli realizovať tak, že využijú čas, keď sa peniaze odnášajú do ŠBČS. Súčasne dozneli, že iniciátorom bol obžalovaný K., zatiaľ čo odsúdený I. mal za povinnosť dávať pozor, aby K. nebol pri čine vyrušený a na nebezpečenstvo mal K. upozorniť zapískaním. Krajský súd vychádzal aj z toho, že tento dohovor neobsahoval dohodu, že pracovníčke, ktorá bude peniaze odnášať do ŠBČS, zoberú pokladničku aj násilím v prípade, že by kládla odpor. Z týchto dôvodov posúdil krajský súd skutok obžalovaného odlišne od obžaloby, ktorá ho kvalifikovala ako trestný čin lúpeže v spolupáchatelstve podľa § 9 odst. 2, § 234 odst. 1, 2 písm. b) Tr. zák. Toto odlišné právne posúdenie odôvodnil v podstate tým, že naplnenie skutkovej podstaty trestného činu lúpeže vyžaduje, aby sa páchatel dopustil násillia alebo aspoň hrozby bezprostredného násillia s cieľom zmocniť sa cudzej veci. Keď hodnotil spôsob, povahu a priebeh prípadu, dospel krajský súd k záveru, že mladistvý K. sa peňazí nezmocnil násilím. Preto právne hodnotil skutok ako trestný čin rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve spáchaný v spolupáchatelstve podľa § 9 odst. 2, § 132 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. c) Tr. zák.

Proti rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie krajský prokurátor a žiadal, aby konanie obžalovaného K. bolo kvalifikované ako trestný čin lúpeže spáchaný spolupáchatelstvom podľa § 9 odst. 2, § 234 odst. 1, 2 písm. b) Tr. zák. a aby mu bol uložený aj prísnejší trest odňatia slobody. Posudzovanie činu obžalovaného podľa § 9 odst. 2, § 132 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. c) Tr. zák. považuje za chybné, lebo krajský súd pri rozhodovaní o vine obžalovaného nezávažil všetky okolnosti prípadu tak, ako to má na mysli ustanovenie § 2 odst. 6 Tr. por., keď vychádzal len z výsledkov dokazovania vykonaného na hlavnom pojednávaní a nezávažil aj okolnosti vyplývajúce z výsledkov prípravného konania. Keby bol krajský súd vychádzal z toho, že obžalovaný chytil svedkyniu ruku, čím jej znemožnil odpor, ktorý by pri odcudzovaní pokladničky mohla klásť, bol by musel dospieť k záveru, že obžalovaný sa dopustil voči nej aj násillia, a to takého, ktoré v danom prípade na prekonanie jej odporu postačovalo. Preto žiadal skutok obžalovaného právne hodnotiť ako trestný čin lúpeže podľa § 234 Tr. zák.

Najvyšší súd SSR preskúmal správnosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku v zmysle § 254 odst. 1 Tr. por., ako aj správnosť konania, ktoré rozsudku predchádzalo len v časti týkajúcej sa obžalovaného K. a zistil, že krajský súd správne zistil skutkový stav veci, správne ho podradil pod príslušné zákonné ustanovenie a nepochybil ani pri ukladaní trestu. Preto považoval odvolanie krajského prokurátora za neodôvodnené.

Podľa svojich výpovedí v prípravnom konaní sa mladiství K. a I. dohodli, že 23. 12. 1970 prepadnú pokladničku z predajne Centrum v Dunajskej Strede, a to v čase, keď bude odnášať peniaze z tržby. Dohovor v tomto smere je nesporný a bol potvrdený aj na hlavnom pojednávaní. Vedeli o tom, že tržba sa odnáša večer a odnesenie tržby dva dni predtým aj sledovali. Konkrétny spôsob činnosti K., najmä ako sa bude správať pri prípadnom odpore, dohodnutý nebol. Dohodnuté bolo len, že K. sa peňazí zmocní a I. bude dávať pozor.

Odcudzenie peňazí sa stalo nasledujúcim spôsobom: obžalovaný K. odcudzil svedkyňi K. pokladničku tak, že svedkyňu dohonil, udrel na dno pokladničky, vyrazil ju z ruky svedkyne a potom sa jej zmocnil.

I Najvyšší súd SSR je toho názoru, že útok obžalovaného nesmeroval voči svedkyňi K., ale proti veci, a preto sa postavil na rovnaké stanovisko ako krajský súd, že v jeho konaní nešlo o násilie v zmysle § 234 odst. 1 Tr. zák.

Podľa § 234 odst. 1 Tr. zák. trestného činu lúpeže sa dopustí ten, kto proti inému použije násilie alebo hrozbu bezprostredného násillia s úmyslom zmocniť sa cudzej veci.

Obžalovaný K. sa podľa zistenia súdu zmocnil pokladničky tak, že ju vyrazil odzadu svedkyňi K. Tento spôsob odcudzenia je najpravdepodobnejší a ani Najvyšší súd SSR nemá dôvod odkloniť sa od tohoto skutkového záveru, ktorý vo veci učinil krajský súd. Poukazuje navyše na to, že samo nesenie pokladničky tento spôsob konania obžalovaného vlastne predurčovalo. Takto čin popisoval na hlavnom pojednávaní obžalovaný a konečne na hlavnom pojednávaní aj svedkyňa uviedla, že jej pokladničku vytrhli. Preto sa čin obžalovaného K. smerujúci k získaniu pokladničky nevyznačoval znakom násillia v zmysle § 234 odst. 1 Tr. zák.

Vec bola odcudzená z majetku, ktorý je v socialistickom vlastníctve. Obžalovaný vedel, že ide o tržbu, ktorá patrí socialistickej organizácii. Obžalovaný mohol predpokladať, že pôjde o tržbu presahujúcu 20 000 Kčs, lebo išlo o tržbu z predvianočného predaja, keď dochádza k zvýšeným nákupom. Zavinenie za tento ťažší následok je u neho dané prinajmenšom z nedbanlivosti.

1) Česky „cloumá“ (pozn. red.).